

© Trine Juncher Jørgensen

Ankestyrelsenimi ilinniartitaanermut pisortaq Henrik Horster ataatsimeersuarni sakkortuumik saassutarineqarpoq, kingornalu Sermitsiamut oqarpoq, pissutsit arlaqartut suliniaqatigiiffimminut ingerlateqqinniarlugit.

Chef for læring i Ankestyrelsen, Henrik Horster, var under skarp beskyldning på konferencen, og han sagde efterfølgende til Sermitsiaq, at der var flere forhold, som han ville tage med tilbage til sin organisation.

Systemets omsorgssvigt

Mangelfuld sagsbehandling og grove lovbrud præger anbringelsesområdet i Danmark. Conference på Christiansborg satte fredag fokus på det system, som udsatte familier møder, når der er rejst tvivl om deres forældreevner

DANMARK

Trine Juncher Jørgensen
trine@sermitsiaq.gl

11.266 børn og unge herunder 410 med grønlandsk baggrund er anbragt uden for hjemmet i Danmark. Det fremgår af tal fra Social- og Indenrigsministeriet. Nogle af børnene er tvangsanbragt, mens andre er anbragt mere eller mindre frivilligt.

Siden den danske statsminister Mette Frederiksen i 2020 gav udtryk for, at »flere udsatte børn skal have et nyt hjem« er antallet af anbringelser steget støt. Det samme er antallet af tvangsbortadoptioner, der er steget fra 11 i gennemsnit i perioden fra 2016-18 til mellem 39-45 om året i perioden fra 2020-2022. Det har blandt andet fået Institut

for Menneskerettigheder til at advare om, at den danske lovgivning sætter tærsklen for lavt for tvangsbortadoption af børn i forhold til andre lande. Det er dermed risiko for, at Danmark krænker retten til familieliv.

Forældrenes fortællinger

Sermitsiaq har flere gange fortalt historier om grønlandske forældre i Danmark, der i løbet af kort tid har fået anbragt deres børn, uden at de helt har forstået, hvad der er foregået. Enkelte har endda fået tvangsbortadoperet deres børn.

Sermitsiaq er ikke de eneste der har viderebragt forældrenes historier. Mange andre medier er begyndt at interessere sig for socialområdet, og der er også blevet dannet flere frivillige foreninger og borgergrupper, der forsøger at hjælpe forældre, der er kommet i klemme i det sociale system herunder

også tre grønlandske foreninger; Sila 360, Mentor Immanuel og MAPI.

Foreningernes budskab er klart. Det samme er budskabet fra et stigende antal eksperter, advokater og politikere, der giver udtryk for, at socialområdet i Danmark bærer præg af manglende kvalitet i sagsbehandlingen og tvivlsom overholdelse af lovgivning. Og den øverste klageinstans - Ankestyrelsen - kritiseres for at være for dårlige til at efterprøve kommunernes påstande. I 97 procent af de cirka 4.200 årlige klager om kommunale anbringelsesforhold har Ankestyrelsen nemlig givet kommunerne medhold – det til trods for, at kommunerne laver fejl i cirka hver anden sag. Det fremgår af undersøgelsen »Børnebarometret«, som Ankestyrelsen selv udgiver.

– Jeg synes på en måde, at det var befriende og forløsende, at høre, at det, som de grønlandske familier i Danmark oplever i mødet med den kommunale sagsbehandling og Ankestyrelsen, er en del af et omfattende problem, der også rammer danske familier. Dog er det værd at bemærke, at grønlandske familier får anbragt deres børn syv til ti gange så ofte som danske familier. Vi har længe haft en oplevelse af, at der begås lovbrud, og at der bliver truffet forkerte beslutninger i kommunerne, og at Ankestyrelsen bare fungerer som kommunernes forlængede arm. Mens forældrene kæmper

for at få deres børn tilbage, er der medarbejdere i Ankestyrelsen, der sover i timen. Jeg håber virkelig, at vi snart kommer til at se en ændring både i kommunerne og i Ankestyrelsen, siger formand i Mentor Immanuel, Karen Banke Petersen, der var mødt op til konferencen på Christiansborg.

Ankestyrelsen bør nedlægges

Professor i forfatningsret ved Syddansk Universitet, Frederik Waage, mener slet ikke at klagesystemet fungerer. Sammen med Alternativets politiske ordfører, Torsten Gejl, har han foreslået, at man helt nedlægger Ankestyrelsen, som de seneste ti år har modtaget en halv million klager fra borgere over offentlige afgørelser, uden at det har ført til en eneste sanktion over for kommunerne. I stedet mener Frederik Waage, at man bør oprette en forvaltningsdomstol, som man kender fra mange andre lande i Europa. Her vil borgere kunne få råd og vejledning om en sag, og domstolen vil kunne kritisere de offentlige instanser og ændre forkerte beslutninger straks. Retter en kommune ikke ind, er der mulighed for, at borgerne kan føre fri proces og føre vidner og dermed sikre at de rette dokumenter og lægeerklæringer kommer frem.

– En forvaltningsdomstol ville helt klare være bedre end det nuværende system, siger

Peqatigiiffimmi MAPI-mi siulittaasoq, Laila Berthelsen (saam.) Paarnaq Filemonseinilu Christiansborgimi.

Formand for foreningen MAPI, Laila Berthelsen (th) sammen med Paarnaq Filemonsens på Christiansborg.

© Trine Juncher Jørgensen

Tina Naamansen, der er formand for organisationen Sila 360. Hun oplever, at systemet i dag er helt uoverskueligt for borgerne.

– En klage - ligegyldigt om den omhandler diskrimination, fejlopløsning af sagen eller manglende iagttagelse af de kulturelle aspekter i en psykologundersøgelse - har ikke en opsættende virkning. Det vil sige, at anbringelsessagen gennemføres, uanset om der er klaget. De lange sagsbehandlingstider er et meget stor retssikkerhedsmæssig brist i systemet, da det kan tage et års tid at få behandlet en klage.

Sager afgjort på forhånd

Ankestyrelsen var kun repræsenteret på konferencen med ankechef for læring Henrik Horster, der hurtigt kom under skarp beskyldning fra især advokater i salen blandt andet Thorbjørn Thomsen fra Advodan Advokater, der bemærkede, at Ankestyrelsen altid har et udkast til afgørelse klar inden et møde med en forælder og en advokat, hvilket tyder på, at sagen er afgjort på forhånd. Også advokat Hanne Ziebe udtrykte skarp kritik af de såkaldte prøvelser af en given sag.

– Når jeg går i Børne- og ungeudvalget og i Ankestyrelsen med en sag, er der afsat 20 minutter. I retten kan jeg være heldig at få en time til behandling af to sager. Derfor bliver jeg tung til mode, når jeg hører fra Ankestyrelsen, at der er tale om grundigt prøvelse i alle sager. Min påstand er, at der alene er tale om formalitetsprøvelser, hvor vi for eksempel ikke har mulighed for at føre vidner. Jeg mener at det er så alvorlige sager, vi står med. Alligevel er behandlingen ringere, end hvis man stod og skulle sælge en brugt bil.

Der er forbedringspotentiale

Efterfølgende sagde Henrik Horster til Sermitsiaq, at der var mange forhold, han ville gå tilbage til sin organisation med på baggrund af konferencen.

– De mange borgerhistorier gør et rigtig stort indtryk på mig. Nogle af dem er hjerteskerende. Det er borgere, der ikke føler sig set og hørt, og det har vi som offentlig myndighed pligt til at reagere på. Vi er sat i verden for borgerne. Vi har en pligt til at tænke retssikkerhed bredere end blot jura. Man skal også føle en retssikkerhed. Der er flere forhold, som jeg vil tage med tilbage til min organisation. Der er forbedringspotentiale.

Diskrimination af grønlandere

Karen Banke Petersen gjorde opmærksom på flere sager, hvor grønlandske familier har fået at vide, at deres små børn ikke har noget sprog, fordi de taler grønlandsk. Og hun opfordrede Ankestyrelsen til at igangsætte en undersøgelse af viden blandt de kommunale sagsbehandlere om grønlandsk sprog- og kulturforståelse.

– Vi skal ikke diskriminere borgere, der har et andet sprog end dansk. Selvfølgelig skal vi tillade, at man taler grønlandsk til møder med kommune eller Ankestyrelse. Jeg vil godt tage det med tilbage, så vi får be-lyst, hvor stort problemet er, og om vi kan udsende en principafgørelse om lige netop det her, sagde Henrik Horster.

Afslutningsvis lød det fra Liberal Alliances socialordfører Katrine Daugaard, der havde taget initiativ til konferencen, at vi står med en stor udfordring på det sociale område.

– Kommer man først i kløerne på systemet, så har almindelige borgere ikke en chance. Der begås for meget sjusk, fejl og lovbrud i kommunerne, som efterfølgende blåstemples af Ankestyrelsen. Jeg mener, at der er brug for en forvaltningsdomstol, fordi retssikkerheden er en by i Rusland på det specialiserede socialområde.

Ivalo & Minik Fonden

Nunani allani ilinniaqqinnissamut legati imaluunniit Kalaallit Nunaata Danmarkillu avataani ilinniarnermut atatillugu sungiusaatigalugu sulinissamut legati

Aningaasaateqarfik Ivalo & Minik soqutiginnittunut qinnuteqarsinnaataasunullu kaammattuivoq legatiutitta arlaannut qinnuteqaqqusilluni.

Legatiutitsinnut siunertaavoq Kalaallit Nunaata Danmarkillu avataani ilinniaqqikkusuttunut kalaallinut imaluunniit ilinniarnermi atatillugu sungiusaatigalugu Kalaallit Nunaata Danmarkillu avataani sulerusuttunut kalaallinut aningaasatigut tapiisarnissaq.

Qinnuteqarnermi immersugassaq aamma piumasaqaatit allat nittartakkatsinni www.imf.gl takuneqarsinnaapput.

Qinnuteqaatit Aningaasaateqarfik Ivalo & Minik –p tigoreersimassavai kingusinnerpaamik ulloq 15. februar 2024.

Agguaaneq pissaaq, legatinik pissarsisut ilinniarnermi imaluunniit ilinniarnermi atatillugu sungiusaatigalugu sulilernissartik 2024-mi ukiakkut semesterimi aallartissinnaanngorlugit.

Apequtissaqaruit saaffigissavat ivalo&minik@fonden.gl

*Aningaasaateqarfik Ivalo & Minik tapiissutisarpaq NunaFondenimit,
Grønlandsbankip Inuussutissarsiornermut Aningaasaateqarfianit,
Royal Greenland A/S-mit aamma Royal Arctic Line A/S-mit.*

Legat til international videregående uddannelse eller internationalt praktikophold uden for Grønland og Danmark

Ivalo & Minik Fonden opfordrer hermed interesserede og egnede kandidater til at ansøge om et af vores legater.

Formålet med vores legater er at give økonomisk støtte til grønlandere, der ønsker at tage en videregående uddannelse eller en efteruddannelse herunder et praktikophold i et andet land end Grønland og Danmark.

Ansøgningsskema og andre krav kan findes på vores hjemmeside www.imf.gl.

Ansøgninger skal være Ivalo & Minik Fonden i hænde senest 15. februar 2024.

Uddeling vil finde sted således, at legatmodtagerne kan påbegynde uddannelse eller praktikophold i Efterårssemestret 2024.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til ivalo&minik@fonden.gl

*Ivalo & Minik Fonden modtager støtte fra NunaFonden, GrønlandsBANKENS Erhvervsfond,
Royal Greenland A/S og Royal Arctic Line A/S.*